

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

VIII. Vulcanus idem ac Moses.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

VI. Ofiridis filium fuisse Orum plerique censent, eundem ac Ofiridem Macro-
bii & Eusebii. Is pingebatur alatus, sceptrum dextra gestans, obscenam partem
sinistra tenens: quæ omnia Mercurio, qui Moses fuit, tribui fuisse solita, partim di-
ximus supra, partim sciunt omnes. Idem etiam fuit ac Priapus, quò ut ostendemus
paulo post, Moses quoque expressus fuit.

*Orus idem
ac Moses.
Macr. Sat. l. 1.
Euseb. Præp.
libr. 3.*

VII. Anubin eundem esse ac Mercurium suadet Apuleius: *Ille, inquit, superum
commeteor ac inferum, nunc atra, nunc aurea facie sublimis, attollens canis cervices arduas,
leva caduceum gerens, dextera palmam virentem quatiens.* Suadent & Hieroglyphica Geor-
gii Herwarti, in quibus eundem hunc habitum gestat Anubis, si dextera ornatum
excipias, qui non palma termes, sed sphaera est. Suadet & Plutarchus, qui eum-
dem Anubin & Hermanubin appellari scribit. Suadet & Servius in octavum Ænei-
dos. Typhone, quem esse Mosem fumus mox probaturi, natum eum prisca ætas do-
cuit. Sane quod idem esse fertur ac Mercurius, quod superos & inferos adire, quod
facie ambigua esse, quod virgam eamque circumplexos angues gerere, hæc Mosem
aperte indicant, ut ex superioribus manifestum est. Sphaeram vero propterea huic tri-
bui crediderim, quod Cæli ac Terræ originem Moses docuerit. Camino capite cur-
pingatur, hæc causæ sunt in promptu, vel ejus nimirum vigilantia & sapientia, qui-
bus virtutibus Moses imprimis enituit; vel quod ut eum nonnumquam cum Josua
ejus ministro, sic cum Caleb ejus legato posterior ætas confudit. Caleb autem ca-
nem significare quis nescit?

*Anubis idem
ac Moses.
Apul. Metam.
11.
Plur. de Ifid.
& Ofirid.*

VIII. Celeberrimum quoque inter Ægyptios Deos Vulcanum, nil aliud quam
personatum esse Mosem approbavimus. Nilo genitus Vulcanus dictus est à Cicerone,
& Diogene Laërtio, quod infans inter Nili undas & carecta Moses repertus sit.
Vulcanus Ægyptiis Opas dictus est, eodem Cicerone teste. Ignorabili vocabulo Opas
substituendum Phthas viri docti jam pridem suspicati sunt, vel fortasse Aphthas; Vul-
cano enim Phthas & Aphthas nomen fuisse scribit Suidas. Narrat Eusebius Phtha
Ægyptiorum eundem esse ac Vulcanum Græcorum; patrem ipsi fuisse Cneph rerum
opificem, qui cum ovum ore emisisset, inde Phtha esse procreatum. Alia quidem de
Cneph & Phtha traduntur ab Iamblichio in libro De mysteriis, alia à Proclo. In eo
consentit uterque eundem esse Amun, Phtha, Vulcanum, & Ofiridem. Atqui jam
obtinuimus Ofiridem esse Mosem. Vulcanus ergo Moses est. Multis de Phtha illo eru-
dite sane & ingeniose disserit Kircherus in Prodomo Copto, eundemque esse docet
ac Taautum Phœnicum, Thoth Alexandrinorum, Græcorum Vulcanum ac Mer-
curium, & Suadam sive Περσώ, cujus & nomen à φθᾶ derivatum opinatur. Quæ si vera
sunt, jam causam certe vicimus. Sed & September mensis, qui à Deo Thoth nomen
habuit, Phtha quoque appellabatur. Pro Phtha in libris quibusdam aliquando scrip-
tum reperias φθᾶ, sed perperam. Cneph ille, rerum omnium parens est & condi-
tor Deus; is ipse ni fallor, qui Cnuphis appellatur à Strabone, cujus templum Sye-
ne visebatur. Hunc cave confundas cum Deo altero Ægyptiorum, qui postremus est
Decanus signi Cancræ, & dicitur χνυβίς, cujus nomen ac figuram sæpe reperias in
ὀρειάμμοισι, & τελέσμοισι sive σοιχάμοισι, quæ Talisman appellatur. Græce diceres,
χνυβίς, ab Ægyptia voce νύβ, quæ exponitur aurum in Scala magna Ibno Cabar,
quam edidit idem Kircherus. Quapropter Eratosthenes Regis Thebæi nomen χνυβίς
interpretatur, χνυβίς; & Aristides in Oratione Ægyptiaca Canobum exponit, χνυσοῦ
ἰδαρος, aurum solum. At alius erat Cneph sive Cnuphis quam Chnubis. Cneph pingebatur
ab Ægyptiis supra caput habens πτερόν βασιλῆος Πτερόν alam significat: quo-
niam autem alis pullos suos aves protegunt, fovent, & inumbrant, hinc apud Scri-
ptores sacros crebra umbra alarum, tegminis alarum, velamenti alarum mentio: hinc
& οὐρανοῦ, sive umbellas Græci πτερά dixerunt. Hesychius, πτερόν, οὐρανοῦ. Itaque πτερόν
βασιλῆος, apud Eusebium, umbellam regiam interpretor. Alam autem Ebræi קנה ap-
pellant. Chaldæi quidem tentorium vocant קנה, sed dictio est alterius originis, & à
Græco κανωπέον detorta, quod tentorii genus erat, ab Ægyptiis ad arcendos culices
excogitati. A קנה autem prodiisse videtur nomen Cneph; ex qua voce ad Græcæ
linguæ genium accommodata χνυβίς dictus est supremus ille Deus. Thebæos quos-
dam mercatores de Deo differentes inducit Athenagoras in Eroticis, unumque il-
lum esse pronuntiantes, & χνυβίον dictum, quod nec oculis spectari, nec animo com-
prehendi possit. Agnoscis obiter originem Græcæ vocis χνυβίς, quæ obscurum & tene-
brarum & minime aspectabilem sonat, quamque à κενός φάσις, vel à κεν privativa particula &
φάσις inapte derivarunt Hesychius, & Etymologus. Nempe dictio χνυβίς arcessenda
est ab Ægyptia voce Cneph, illa ab Ebraica קנה, quæ πτερόν, alam, & umbellam
sonat; quia, ut dixi, Deus opifex rerum umbella protectus pingebatur, quod erat
symbolum λόγος δὲς δὲς ἑρῆ, καὶ κερκίμωβίς, καὶ ὁ φανῶ. Mentis cognitum difficile, & occultum.

*Vulcanus
idem ac Mo-
ses.
Cicer. libr. 3.
De nat. Deor.
Diog. Laert. in
Prodomo.
Suid. in φθᾶ.
Euseb. Præp.
Evang. libr. 3.*

*Kirch. Prodr.
Copt. cap. 6.*

Strab. libr. 17.

*Euseb. libr. 5.
Præp. Evang.
cap. 11.*

*Athenag. Erot.
libr. 6.*

*Hesych. Ery-
mol. & Suid. in
κνυβίς.*

eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine ejus; qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, sed ex Deo nati sunt. Sic apud Paulum: Quicumque enim spiritu Dei agitur, ii sunt filii Dei. Quod & alibi pluribus inculcat. Qui autem præter pietatem mansuetudine ac clementia præcellunt, ii præcipuo quodam jure filii Dei dicuntur. Auctor Christus apud Matthæum: Beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur: & paulo post: Ego autem dico vobis, Diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos, & orate pro persecutibus & calumniantibus vos, ut sitis filii Patris vestri qui in caelis est. Insignis autem Mosis lenitudo prædicatur in libro Numerorum: Erat enim Moyses vir mitissimus super omnes homines qui morabantur in terra. Vulcanum ἀρ-δεζυωον esse sciscit Ægyptiorum Theologia, ut auctor est Horus Apollo; quod & de Baccho, qui Mosis itidem typus fuit, dictum fuisse supra docuimus. Juno se Vulcani filii deformitate & claudicatione offensam, cum debilem eum & loripedem inter Deos peperisset, de celo præcipitasse, hunc vero Thetidis, ipsiusque sororum beneficio susceptum & servatum fuisse narrat apud Homerum, Hymno in Apollinem: quem Hymnum esse Homeri auctore Thucydide probare possumus. Sed & primo Iliados Vulcanus ipse se à Jove de celo derurbatum affirmat. A Mose quoque fabula isthæc profluxit, qui consensu monte Sinai, post mansionem illic diutinam, & longa cum Deo colloquia, in cælum abiisse creditus, tandem velut celo delapsus, ex insperato apparuit. Vel potius claudicatione Vulcani notatur dubitatio illa & hæsitatio Mosis ad Aquas contradictionis, qua offensus Deus Terræ promissæ ingressu hunc prohibuit. Clauditas enim illa symbolum est & nota hominis ἐκδηλαστος ἡ ἐπιπορευσις: Quamobrem Elias, Israëlitas Deum inter & Baal ancipites & incertos, his incesit verbis: Usquequo claudicatis in duas partes: si Dominus est Deus, sequimini eum; si autem Baal, sequimini illum. Eadem notio est locutionis hujus ex Epistola ad Ebræos: Gressus rectos facite pedibus vestris, ut non claudicans quis erret, magis autem sanetur. Primum in Ægypto regnasse Vulcanum narrat Diodorus; Cicero custodem Ægypti fuisse; Stephanus, & Eustathius de Vulcani nomine Ægyptum ἡφαιστον esse dictam: nempe quod Ægyptum Mose servaverit, tum cum Æthiopus Ægypto imminentes armis domuit, ut refert Josephus. Vulcanus uxorem duxit Venerem, quam Sephoram esse Mosis uxorem infra ostendemus. Totius Ægyptiorum philosophiæ auctorem esse Vulcanum Laërtius docuit; quod rerum origines, & mundi principia luculentis scriptis Mose tradiderit. Diodorus, propter repertum ignem, primum Vulcanum Ægypti regnum tenuisse commemorat, cujus etiam beneficii gratia Vulcanalibus ἀγυμνάδιον ἐλαυ, sive Lampadis certamen in Ceramico celebrabant Athenienses. Inde & conflatum ipsi nomen: nam ἡφαιστος est אב אשחא, Pater ignis, juxta Bochartum, non ἀφαιστος ἡφαιστος, quod vult Cornutus. Inde etiam perpetuus ignis à Sculis alebatur in Ætneo Vulcani Templo, cui custodes additi sunt sacri canes, blandientes piis hominibus, in impios ferocientes. Hæc quam Mose convenient, ex superioribus satis liquet, in quibus declaravimus cur Bacchus ἀμύθηρ, & ἀδύμωστος dictus sit. Canum vero custodia Templo apposita, originem trahere videtur à Calebo; ad lustrandam Terram Chananeam cum aliis misso, & officio gnaviter ac fideliter functo, quem servum suum Deus idcirco agnoscat & appellat. Caleb autem, ut sapius jam dixi, Ebraice canem sonat. Eandem ob causam fabulati sunt Veteres, canem vivum ex ære à Vulcanico fuisse fabricatum, & ita ab arte comparatum, ut nulla eum oblata præda effugeret, & Jovi dono datum. Nec enim ignis solum, sed & præclarorum operum, & artium præcipue omnium quæ per ignem exercentur, inventio Vulcano tributa est: cujus figmenti caussas supra attulimus, cum quaereremus cur Mercurio rerum omnium inventionem Ægypti adscripsissent. Arma Jovi adversus Gigantes formasse & subministrasse dictus est Vulcanus, quod ad Mosis preces Core, Darhan, & Abiron, aliorumque seditiosorum impietatem Deus ultus sit; vel quod ejus ductu ac consiliis populus Dei filios Enac, robustissimam ac procerissimam gentem subegerit. Pandoram ornatissimam feminam, malorum omnium inter homines auctorem, è luto Vulcanus finxisse fertur; quod Evam, & illatam humano generi ab Eva perniciem Mose posterorum memoria commendavit. Quod vero mirabilem Dei in creando orbe prudentiam, artem, & consilium Mose scriptis celebraverit, idcirco dictus est Vulcanus Jovi, Minervam è capite parienti, obstetricis officium præstitisse. Diis in cælo domos extruxisse fertur Vulcanus, & homines quoque in antris prius habitantes domorum edificandarum & incolendarum rationem docuisse: Deo quippe Tabernaculum erexit Mose; & Israëlitis exulibus, & ad alienum arbitrium viventibus certos lares, propriaque domos quaesivit.

IX. At non omnes Ægyptii vi veritatis ac detrimentis suis convicti Mose debitas laudes tribuerunt, sed refractarii plerique & pertinaces mitem in eum & placidam

Rom. 8. 14.

Matth. 5. 9. 44.

45.

Num. 12. 3.

1. Reg. 18. 11.

Ebr. 12. 13.

Diodor. libr. 1.

Cicer. De nat.

Deor. libr. 3.

Steph. in al-

γεγραμ-

Eustath. in

Dion. Per.

Joseph. Antiq.

libr. 2. cap. 19.

Diog. Laërt.

Procerum.

Diod. libr. 1.

Boch. Chan.

Libr. 1. cap. 12.

Corn. De nat.

Deor. De Vul-

cano.

Typhon idem

ac Mose.